

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
Minden az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vis'sza nem adun

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Tisztujtás.

Pécs, 1901. november 26.

Baranyavármegye tisztujtása a december 23-ki közgyűlésen fog megejtetni. Ezt a határidőt már az október 14-ki megyei közgyűlés tűzte ki s íme most, hat hét leforgása után azt vagyunk kénytelenek konstatálni, hogy a tisztujtásra vonatkozó semmiféle mozgalom a vármegyében még nem észlelhető; pedig amikor a törvényhatósági önkormányzat ellenségei ennek elhetetlenségét akarják kimutatni, ezt szokták felhányani a törvényhatóságot képviselő bizottságnak, hogy semmiért másért nem érdeklődik, mint egy kis választásért.

Nos, a jelek arra mutatnak, hogy a tisztelt bizottsági tagok most már a választások iránt sem érdeklődnek, különben alig lenne megmagyarázható, hogy a pár hét múlva bekövetkező tisztujtásról senki sem beszél a vármegyében s ami a leg-sajnosabb a dologban, senki sem érdeklődik az iránt, hogy a vármegye közönsége, a melynek nevében a tisztujtás történik, voltaképen mit is vár ettől és kit vagy kiket akar látni a közigazgatás élén.

A mostani tisztujtás új embert fog a távozó alispán helyett a vármegyei közigazgatás élére állítani s ez minden valószínűség szerint további változásokat fog előidézni a többi hivatali állásokban is. Itt lenne tehát már a legfőbb ideje, hogy a vármegye közönsége ezekre vonatkozólag véleményt mondjon s megadja a direktívát a választani hivatott bizottsági tagoknak. Mert az a fontos jogosítvány, hogy a vármegye közgyűlése választja meg a tisztikart, nem privát tulajdona a bizottsági tagoknak, a melylyel tetszés szerint s talán magasabb helyre irányított kedveskedés célzatával élhetnek, hanem átruházott hatalom, a melyet az átruházó nagyközönség érdekében s annak akarata szerint kell gyakorolniok.

Ezért nem lehet a tisztujtási mozgalmak teljes szünetelését azzal okolni meg, hogy a választásra hivatott bizottsági tagok is csak tíz nap előtt lettek megválasztva s így időelőtti dolog lett volna a tisztujtás dolgában értekezleteket tartani, mikor még azt sem lehetett tudni,

hogy kik lesznek a választó bizottsági tagok.

A tisztujtás nemcsak a bizottsági tagok ügye, hanem a nagyközönségé is, azért a nagyközönség köréből kell kiindulnia a mozgalomnak, mely a tisztujtás miként leendő megejtésére nézve alkalmas ad a közvélemény kialakulására. Így állván a dolog, éppen azért, mert a legközelebbi tisztujtás okvetlenül nagyfontosságú változtatásokat tesz szükségessé a vármegye kormányzatában, a vármegye nagyközönségének közvéleménye ebben a kérdésben a bizottsági tagok választását megelőzőleg lett volna megkérdendő, hogy aztán a bizottsági tagok választása is az ekként megnyilatkozott közvéleménynek megfelelően történhetett volna.

Mert a hogyan most a dolog folyik, az valóságos torzképe az életképes önkormányzatnak. Az önkormányzati testület túlnyomó részben nem is alakul népképviselői elemekből, a választott tagok ismét túlnyomó részben hatósági befolyásnak köszönik mandátumukat s a nagyközönség óhajtaival nem is törődnek. Mindent és főképp a tisztikar megválasztását megcsinálja egypár ember a központban s a bizottság rámondja az ament.

Hát miben különbözik ez az állami kinevezéstől? Hisz a nagyközönség, amelynek nevében a tisztikar megválasztása történik, erre éppoly kevés befolyást gyakorolhat, mint az államosítandó tisztviselők kinevezésére. Ugyan kinek jut eszébe megkérdeni a nagy közönséget, hogyan akarná a tisztikart megalakítani, mikor még a bizottsági tagokat sem kérdezik meg.

Persze fáradságos dolog lenne a mostani tespedés helyébe egy kis fris vérkeringést hozni. A bizottsági tagoknak sürű érintkezésben kellene állni a választó nagyközönséggel, hogy kívánságainak tolmácsolói és végrehajtói lehessenek a törvényhatósági közgyűlésen. Ha ezt az érintkezést az olvasókörökben, községi értekezleteken kultiválnák s ebből levonnák azt a következtetést, hogy ők tulajdonképpen a nép akaratának érvényesítésére hivatva a törvényhatóságban, akkor majd a tisztujtás is másképp menne s megszűnnék az a szégyenletes állapot, hogy a betöltendő állásokra nem is mer pályázni más, mint

a kit az uralkodó klikk azokra mások megkérdése nélkül eleve kijelölt s így a bizottsági tagoknak, ha akarnának is, nem áll módjukban mást tenni, mint rámondani az éljent az egyetlen pályázó jelöltre.

Ha a közönség közvéleménye a fontosabb vármegyei ügyekre s így a tisztujtásra nézve is alkalmas módon kialakulhatna, ebből eleve tájékozódást nyerhetne mindenki az iránt, hogy kecsegtet-e a siker reményével vállalkozása, ha valamely betöltendő állásra pályázni akar s igenlő esetben sorompóba lépne, ha mindjárt nem is az irányadó pár ember jelölte is. Akkor aztán lehetne szó választásról s nem a zárt ajtók mögött kicsinált megállapodás üres szentesítéséről.

Erre még most sem késő az idő. A vármegyei bizottságnak sok az új tagja; vigyenek be ezek új szellemet az önkormányzat gyakorlatába. Tartsanak községi, járási értekezleteket; azokon beszéljék meg nemcsak maguk között, de az egész választó közönség bevonásával a tisztujtás kérdését s ne azt várják, hogy ki fog pályázni az egyes betöltendő állásokra, hanem maguk szemeljék ki a nézetük szerint legalkalmasabb embereket és ezeket birják rá, hogy pályázatuk benyújtásával adjanak alkalmat nekik a küzdelem felvételére.

Akkor aztán mindjárt frissebben fog lüktetni az önkormányzati élet az alkotmány ősi bástyájában és megszűnik a mindent elszibbasztó hatalmi befolyás ereje.

A jegyzők magyarsága.

Pécs, 1901. nov. 26.

Talán érdekli a közönséget az a fuvhangszer, a melyet a kegyelmes uraktól kezdve a legutolsó tekintetes urig (cim kórsági korunkban ez a megállóhely), mindenki billegtet.

Értem a falusi jegyzőket. De nem is őket, hanem azokat a kik a közs. közigazg. tanfolyam meghallgatása és a vizsgázás után majd jegyzökké lesznek.

Nem régen, ebben a lapban megemlékeztem arról, hogy a helybeli községi közigazgatási tanfolyam hallgatói egyesületet alakítottak, a melynek célja az lett volna, hogy a tanfolyam szegény hallgatóit lehetőleg segítse.

Nagy választék, mindenemű *fa. vas* és *kárpitozott butcrokban* a **leg-egyszerűbbtől a legfinomabb** kivitelben.

Ismételadóknak, vendéglősöknek és nagyobb berendezéseknél, egyeseknek is

10% árengedmény.

FRIEDMANN KÁROLY.

**LEGNAGYOBB és
LEGOLCSÓBB**

BUTOR-RAKTÁR

PÉCSETT,

Siklósi-országut 44. sz. a., a Mátyás Király átelében.

Külön kárpitos-műhely.

lyezze és továbbá az önművelődés zászlaját is lobogtassa.

A hirtelen föllobbant tűz hamar kialudt. »Gyors vergődésnek gyors a vége« tartja a közmondás.

Pedig a hallgatók nagy részének szükségé volt erre.

Nemcsak tapasztalásból, hanem az igazgatók éves jelentéseiből tudom ezt. Tavaly, az év végén alig akadt egy igazgató, ki nem panaszkodott volna: »a tanfolyam-hallgatók nagy része nemcsak hogy nem tud fogalmazni, hanem még a helyesírást sem igen ismeri.« Ezt írta legalább egy jegyzői »szaklap«: a »Magyar Közigazgatás«.

Sajnos tény ez, mert belőlük lesznek a jegyzők. A jegyzőnek pedig hivatása, hogy községének atyja legyen. Vajjon hogyan, milyen szóval oktassa és nevelje gyermekét?

Sok szó esett már erről. Nálamnál tudósabb embernek fájdukt meg a feje. — Hiába minden. Napról-napra olvasuk és halljuk az irtózatostól irtózatostabb hivatalos körmönfont mondatokat.

És mialatt keresik, kutatják ennek az okát, azalatt a cifra »beterjeszteni, átszarmaztatni, föltenni, letenni, tatik tetik« szavakban gyönyörködhetünk.

A falra borsó, hogy a jegyzők kvalifikációját emelték azért, hogy intelligenciájuk és műveltségük szárnyra kapjon. Voltak, vannak és lesznek ezután is jegyzők — tisztelem a kivételeket — a kiknek a névalíráson kívül a pipázás, a »kvaterkázás« a gondjuk, levéne oly nagy »műveltségük«, hogy máshoz nem értenek. Én Istenem, pedig jól vizsgáztak!

Kétségtelen, hogy minden embernek — hacsak műveltnék akar látszani — tudnia kell, bár csak egy kicsit is, hazájának nyelvét.

A mostani ifjuság nagy része az iskolák poros padjaitól szabadulva, ahelyett, hogy tovább művelné ismereteit, hogy édes hazájának nyelvével törődne, más után hajhász és csak épen napi munkájával törődik. Így természetesen nem csodálkozhatunk, ha nemsokára olyanokkal találkozunk, a kik oly magyarsággal beszélnek, hogy az ember meg sem érti.

Nem szerénytelenség, vagy babérra vágyás, ha saját magamat példaképpen mutatom be.

Még nem is olyan régen, öt-hat évvel ezelőtt egyik tanárom, a ki a magyar nyelv-

vet tanította, egy írásbeli dolgozatomra így szólt hozzám:

»Barátom, ha maga nem tanul meg jobban magyarul, a világban röpködő zérusok számát egygyel szaporítja.«

Emlékezetes szavai után két év múlva újra találkoztunk. Sokat beszélgettünk. A bucsuzásnál nem mulasztotta el, hogy biztasson. Haladásom a magyar nyelvben nagyon tetszett neki. Hej, pedig milyen silány volt ez!

Igaz, hogy szörnyen bujtam a könyveket és a különböző unalmas nyelvészeti műveket, de nem ártott meg. Nem kell pirulva megvallanom, hogy még egy magyar mondatot sem tudok helyesen megírni.

Mint láthatják a községi közigazgatási tanfolyam hallgatói, nincs abban semmi bosszorkányság. Csak egy kis akarat és szorgalom kell. Ez semmiképen sem árt meg.

Akik pedig a leendő jegyzők iránt érdeklődnek, higgyék meg, hogy a bajon semmi kvalifikáció-emelés nem segít. Egy módot kellene találni elsőben, miképen szorítsák, ha már szoritani kell az ifjuságot a magyar nyelvre.

Nem merek »tanszéket« ajánlani, a melyen a helyesírástól a fogalmazásig tanítsák a magyar nyelvet (bár igen célszerű lenne!) hanem legalább azt, hogy a fejtegetett cél érdekében a tömörülésre bírják rá. Alakítsanak egyesületeket, hogy igazán érvényre juttassák ezt a szép mondást: »Nyelvében él a nemzet.«

Igy aztán a bolygó zérusok is apadnak.

Neuser Ármin.

Meggyilkolt vasuti ör.

— Saját tudósítónktól. —

Almamellék, 1901. november. 25.

Van a szigetvár kaposvári vasuton egy kis állomás Terecseny-puszta elnevezéssel, mely a személyforgalmon kívül csak kocsirakományok továbbítására van berendezve s mivel igen elhagyott helyen van, távol a községektől, egy gyönyörű fenyves közepette, nem is igen akad forgalma ennek az állomásnak. Az e vonalon utazók elragadtatással szemlélik ezt a gyönyörű tájat, hol a vonat egy 200 méternyi magas dombon halad, alatta tarka rét, szélén a kies Terecseny, hol a Biedermann-

féle uradalom gazdasági munkásai laknak, az ő alacsony házikóikkal kellemes benyomást gyakorol a természet-imádó szemlélőre. Általában ez a hely a legszebb pontja a fent érintett vonalnak.

Itt borzasztó gyilkosság történt tegnap este.

Terecseny-puszta megálló rakodó-állomáson Medve József kiadó ör végezte a forgalmi szolgálatot. Medve a közönséggel keveset érintkezett s csak akkor ment el hazulról, ha Almamellék állomásra ment, hova leszámolás végett utalvavolt. Hónapok multak el, míg ezen állomáson utas fel, vagy leszállott. És így érthetetlen mindenki előtt az a gyilkosság, melynek Medve e hó 24-én este áldozata lett.

A szerencsétlen ember nyugodtan ült 6 órákor családjával a vacsoránál, mikor kívülről valaki harsány hangon kiáltja:

— Szomszéd, jöjjön ki!

Ez gyanu nélkül kiment s hozzátartozói mit sem sejtettek még akkor sem, a mikor Medve már jó ideje künn volt. Azt hitték, beszélget az illetővel, a ki hívta. Eltelt fél óra; ekkor már föltűnő volt nekik, kimentek s rövid keresés után borzasztó látvány tárult eléjük. *A szerencsétlen ember ott feküdt a hidmérleg mellett mereven, élettelenül. Átlőtték fejét, a golyó bal halántékán furódott be és a jobb oldalon jött ki.* A szegény ember, ki néhány perc előtt még jókedvűen vacsorázott s most vérében fekszik, gaz gyilkosok keze által megölve, kik megfosztottak egy nagy családot föntartójuktól.

Az esetet azonnal jelentették Szigetvárra, a honnan következő reggel a hatóság emberei Hegyessy főszolgabíróval élükön a helyszínre utaztak. Az orvosi vizsgálat azt állapította meg, miszerint a lövés igen közélről, legföljebb 3 lépésről 12 milliméteres golyóval történt s *rögtöni* halált okozott. A fegyver vagy hosszabb csövű revolver, vagy rövidebb csövű vadászfegyver volt. Hegyessy főszolgabíró maga fogja vezetni a vizsgálatot s a tettes kiderítésére máris 12 csendőrt mozgósított. Ismerve Hegyessy főbíró erélyes tapintatosságát, reméljük, hogy a gyilkost mihamarabb átadhatják az igazságszolgáltatásnak.

A visszamaradt családtagok senkit sem gyanusíthatnak a tett elkövetésével, dacára, hogy Medve a szigorúságig pontos volt szolgálatában, de ebben még sem szerzett oly

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Nem kérdi senki . . .

Nem kérdi senki tőlem:
Szótlan, hogy mért vagyok?
Miért pereg a könyvem,
A szívem mért sajog?

Nem kérdi senki tőlem:
A zajt mért kerülöm?
A vig, mosolygó arcot,
Miért, hogy gyűlölöm?

Ne, ne, ne kérdezzétek,
Magamra hagyjatok;
Oly jól esik a multért
Könyvet, ha hullatok.

Oly jól esik siratnom
A multtal éltemet;
Uj sirnak pusztá földjén
Magam, ha térdelek.

Ott térdelek imázva,
Zokogva vesztemet, —
Egyetlen szép szerelmem
Porló hantja felett.

A kedvesét siratja
Férfi, nemgyenge nő;

A férfi könyforrása
Kinteljes, reszkető.

Azért, ne kérdezzétek:
Szótlan, hogy mért vagyok?
Miért pereg a könyvem,
A szívem mért sajog?

Oh, azt se kérdezzétek:
A zajt mért kerülöm?
A vig, mosolygó arcot,
Miért, hogy gyűlölöm?

Feledjétek, kiket hön
Szerettem egykoron;
Mig végkép elfeledtet
A csendes sirhalom.

Hegyháti.

A Kisó, a Baba, meg a Lacika.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Irta: B. Cl.

(Folyt. és vége.)

III.

Egy verőfényes szeptemberi reggelen azonban egyszerre csak vége szakadt Babuska szuverén uralkodásának.

A napsugaras, fényes égből ezüstös angyal szállott alá, ici-pici testvérkét ringatva szeliden a karjain, a kit aztán oda helyezett a

selyem-függönyös kis bölcsőbe és megkérte mamuskát, hogy már ezentúl ő vigyázzon erre a rózsás arcú, égszín szemű kis angyalkára.

Az egész házban nagy lett az öröm a kicsi vendég érkezésén, csak éppen a Baba nem osztozott ebben az örömben. A máskor mindig oly vidáman mosolygó arcocská egyszerre csak elborult, a mesemondó szájacská mélyen elhallgatott, s Babuska ott hagyva kedves játékait, hallgatva vonult félre egy sarokba, hol némán, sötétben nézett maga elé. Pici lelkét szörnyű sejtések gyötörték, a mint látta, mennyire becézgetik azt a siró-rivó, csöpp kis testvérkét.

Hát őt már most nem szereti senki?!

Mamuska is mindig csak alszik és nem veszi már öibe a kicsike lányát, mint eddig szokta. Apuka sem játszik most bujócskát vele és még hangosan nevetni sem szabad, nehogy a kicsi testvér fölébredjen. Elküldik Babát Kisóval a kertbe játszani. De Babuskának nincs kedve semmiféle játékhoz. — Mondhat neki akármilyen szép mesét a Kisó, rá sem hallgat; nem törődik ő most az ezüst csengős báránykával, sem a Piroskával, a kit megevett a gonosz farkas. Az ő kis lelkét most csak egy dolog foglalkoztatja, csak azt szeretné tudni, hogy miért jött ide az a kicsi testvérke, hogy elfoglalja az ő helyét apuka, mamuka szívében?

Nagy töprengésének azzal vet véget, hogy megkérdezi Kisót:

— Ki szereti Lacikát?

ellenséget, hogy ily borzalmas boszút álljon. Gyanuba jön ugyan egy Tóth Imre nevű, a pályafentartásnál alkalmazva volt munkavezető, kivel Medve tényleg ellenséges viszonyban élt, de még három hónappal ezelőtt Nógrád megyébe Losoncra költözött s azóta ismét Csongrád megyébe Kis-Telekre s alig hihető, hogy az ily hosszú utat tegyen meg csupán azért, hogy boszu vágya kielégítést nyerjen s ily nagyszámu családot megfoszson kenyérkeresőjétől. A vizsgálat mégis erre is kiterjed. Megállapították azt is, hogy a gyilkosnak bűnrészese is lehetett, s az egyik Medvével beszélgetett, míg a másik a hidmérleg mögé rejtőzve, onnan lőtte meg áldozatát.

Megnehezíti a vizsgálatot az is, hogy az eset történetkor erős havazás volt és a nyomokat a hó elfedte s nem tudható, hogy a gyilkosok merre menekültek. Ezek igen előre látók voltak, mert minden jel arra mutat, hogy erre az időre vártak s az első alkalmat felhasználták tettük keresztülvitelére.

Mivel a szél ellenkező oldalról jött, a lövés hangját elvitte s a szerencsétlen hozzátartozói a lövést nem hallották s csak akkor indultak a családító keresésére, amikor távolléte feltűnt.

Annyi bizonyos, hogy a gyilkos kitűnő lövő lehetett s nagy lelkinyugalommal végezte el tettét, hogy oly biztosan a halántékra lőtt, miszerint áldozata rögtön kilehelte lelkét. — Ugy célzott, hogy ennek ideje ne legyen gyilkosait elárulni.

Az eset általános izgatottságban tartja a vidék lakosságát, mivel hasonló eset a csendes nép között nem fordult elő.

Medve temetése ma ment végbe; özvegye és hét árvája gyászolja.

Hírek.

Pécs, 1901. nov. 26.

Szerelmesek kis-katéja.

Most, hogy teljességében beállt a szezon, táncestélyek, hangversenyek, zsurom — egymást érik, tömegesen növekvő mennyiségben érkeznek hozzánk azok a bizonyos tengerzöld, égbé és rózsapiros leveleskéik, melyekben a szerelem csudás miszteriumairól tudakozódik egy mosolygó szemű bakfi, vagy a gyors és pontos hódítás alapelveire nézve

— Apuka, mamuka.

— És a Babát? kérdé aggodalmasan.

— Babát is szereti, apuka és mamuka is, mondja Kisó, majd hozzá teszi:

De Baba is szereti Lacikát ugy-e?

— Nem szeretem, nem szeretem, rázza meg szöszeke fürtös fejcskáját Babuska, de azért sietve tipeg föl apró lábaival a lépcsőn, hogy bemenjen a szobába, megnézni azt a pici teremtet, a kit ő sehogy sem akar szeretni.

Hanem a mikor meglátja, hogy a kis kocsiiban fekvő Lacikát az ő rózsaszínű selyem kis takarójával terítik be, amugy is neki szomorodott kis szive végképen elkeseredik. Kétségbeesett sirásra fakad és hangosan követeli jogos tulajdonát.

— Nem adom a takarómat, nem adom! ismételgeti a kis egoista, szoroson magához örlve féltett kicsinyét és addig kesereg, míg lassankint álomba sirja magát.

A mikor fölbredt, édes apa állott kis ágyacskája előtt, ölébe vette Babuskát, úgy mint eddig is szokta úgy vitte mamuskához, a ki megmutatta neki a kicsi testvérkét.

Ott feküdt Lacika bölcsőben; két párányi öklét pici arcoeskájához szoritva szendergett. Majd lassankint felyitotta nagy kék szeméit és rábámult velük Babuskára, mintha csak kérni akarná, hogy ugyan, szeresse őt is egy kicsit.

És a Baba megérti ezt a néma kérést, mert boldogan elmosolyodik, a minél kedve-

kér utbaigazítást férfias nyíltsággal egy lángoló keblü ifju, kinek sasszárnyait még egyelőre a gimnázium zord béklyói tartják lenyűgözve. Tekintettel arra, hogy kétségtelenül vannak dolgok, a miket virágnak megtiltani nem lehet s másrészt a »szerk. üzenetek« rovatában nincs elég terünk arra, hogy nap-nap kimerítő választ adhassunk a »Hamis szemű kis barna«, a »Szőke szirén«, vagy a »Legigázott Romeo« nagybecsű kérdéseire, ime összeállítjuk a legszükségesebb tudnivalókat, tehetséges ifju kezdők részére.

[A szerelem fogalma és fajtái.]

Mi a szerelem?

Idealisták szerint: A lelkek ölelkezése. Két szív összhangzó dobbanása. Az anyagoknak a földiekhez intézett üdvözlése. Virágfakadás, megnyiló menyország, isteni gyönyör stb.

Realisták szerint: Az az állapot, melyben egy másnemű embertársunknak elhiszszük, hogy olyan, a milyen szeretne lenni. Az unatkozó emberek szórakozása. Arany-pohárban méregital, édes-bus kinszenvedés, sötét verem stb.

Hányfele a szerelem?

Örökké tartó és ideiglenes.

Melyik tart örökké?

Az, a melyikre esküszünk.

S melyik ideiglenes?

Az, a mit érzünk.

Az ismerkedés.

Mi a fő az ismerkedésnél?

Az óvatosság. Ne feledjük soha, hogy a legideálisabb szerelemnek is néha házasság a vége. Ügyeljünk arra, hogy a leánya jó családból származzék.

Melyik a jó család?

Az, a melyik saját házában lakik s a papa szobájában könyvtár helyett Wertheim-szekrény áll. A mama néma legyen, vagy megboldogult s a szerető testvéreket fájdalommal nélkülözze imádottunk.

Meddig tartson az első látogatás?

Minél rövidebb ideig. Soh'sem távozhattunk elég hamar, hogy titokban ki ne szeretnének dobni bennünket.

Hogyan csevegjünk?

Szellemesen. A legszellemesebb társalgás az, ha dicsérjük a papa tekintélyét, a mama fiatalos szépségét s ábrándos tekintetét vetünk ő reá.

sebb látvány alig lehet a világon. Hirtelen lecsuszik az édes apa öléből, kezébe veszi a himzett kis terítőt és oda viszi a bölcsőhöz: — Tessék Lacika.

S aztán, mint a ki nagyon meg van elégedve önmagával, oda simul ismét az apuka ölelő karjai közé, miközben boldogan mondogatja:

— Baba jó lett, Baba nagyon szereti Lacikát; majd hozzá teszi: meg is csokolom a testvérkét.

És lassan, vigyázva hajlik a kis bölcső fölé s rányomja a Lacika rózsaszínű, puha kis arcára az első édes, testvéri csókot.

S ezentul nincs hivebb barátja Lacikának a Babánál. Már nem féltékeny többé a testvérkére, hiszen apuska már ismét az ölébe veszi kicsike lányát és játszik vele úgy, mint az előtt is. És mamuska is épen olyan gyöngéd szeretettel mosolyog Babuskájára, mint akkor, a mikor még nem hozta le az angyal Lacikát az égből.

S miután látja Baba, hogy Lacikától nincs mit félnie, szívesen fogadja őt társuralkodónak az ő kis birodalmában. Most már mindenét megosztaná vele s ha néha véletlenül az ő ágyacskájára kerül a sokat megsiratott kis takaró, aggodalmasan kérdezi.

— Megengedi a Lacika?

És ha néha Lacika zsémbeskedni kezd, a Baba tőle telhetőleg iparkodik mulattatni őt, elmondta neki mindazt a sok szép mesét,

Miről beszéljünk imádottunkkal?

A költészetről, rügyfakadásról, holdvilágos estről, csalogánydalról stb.

Miről beszéljünk, ha semmit se tudunk mondani?

Epedő sóhajjal idézzük a költőt. „Ahol legnagyobb az érzés, ott elhalgat a szó.“

Miről tudjuk meg, hogy szerelmeseink vagyunk?

Arról, ha a rendesnél félórával tovább öltözködünk, ha szeretünk a ligetbe sétálni, nézzük a csilagos eget, ha azt érezzük, hogy egy jó poéta veszett el bennünk, ha előfizetünk verseskönyvre, védelmezzük a női erőnyeket stb.

Miről tudjuk meg, hogy ő viszont szeret?

Ha kijelenti, hogy soh'sem megy férjhez, ha kolostorba készül, vagy szeretne meghalni, ha jobban örül egy ibolyacsokornak, mint az új kalapjának, ha nem bizik a férfi hűségben, ha ebédnél cukor helyett paprikát hint a süteményre, ha rögtön szót fogad a mamának s a papát csókkal árasztja el.

Hogy beszéljünk vetélytársunkról?

Nagylelkűen. Mondjuk el, hogy tiszteljük őt, mint embert, csak kár, hogy kissé sokat hazudik, iszákos és szenvedélyes kártyás. Sajnálkozunk, hogy szegény kénytelen pénzért házassodni, ámbár igaz, hogy arca himlőhelyes, hamis fogai vannak s parókát visel. Arról meg egyáltalán nem tehet, hogy öröklött epilepsiában, vagy mellbetegségben szenved. Hja, ilyen az élet . . . stb.

A csók.

Haragszik-e a jól nevelt leány, ha megcsókolják?

Feltétlenül. De azért úgy intézi a dolgot, hogy minél többször legyen oka haragudni. Komoly ifju megcsókolja-e imádottját?

Soha. A komoly ifju. megelégszik, ha őt csodálhatja.

Minő jutalmat érdemel e komoly ifju?

Külön szobát a Lipótmezőn.

A szakítás.

Mikor szakítsunk ideálunkkal?

Ha a mama konstalálja, hogy gondos, jó férj lenne belőlünk, ha a papa dicséri a békés családi tűzhelyt, ha ő egy csendes, kis fészekről ábrándozik s szeretné, hogy e kis fészek első emeleten lenne 8 ablakkal s virágos erkélylyel.

a mi csak az ő okos fejcskéjében megfért. Hanem Laci elég hálátlan és legtöbbször figyelembe se veszi a Babuska jobb ügyhöz méltó buzgóságát, s csak tovább békétlenkedik. Baba még ilyenkor sem veszi el türelmét és most már a szavaláshoz folyamodik, hogy megvigasztalja Lacikát; s elmondja neki azt a szép kis verset, a mit nemrég tanult apukától:

»Laci te,
Hallod-e,
Jer ide,
Jer ha mondom,
Rontom-bontom.«

De sokszor Lacika mindezen csábító mulattatások ellenére sem vidul fel, legfeljebb elálmosodik; s Babuska látva, hogy kárba vesz minden ebbeli igyekezete, felkapaszkodva a pici zsámolyra, óvatos gyöngédséggel hajlik a bölcsőben nyugvó testvérké fölé, ki immáron szép csendesen lehunyja szeméit. Gondosan betakargatja, a hogy azt mamuskától látta, összevonja a kis bölcső függönyét, miközben halkán susogja:

»Tente baba, tente,
Aludj szivem szentje.«

Hogy viselkedjünk, ha Ó szakit velünk?
Ne legyünk öngyilkosok és ne sorvadjunk el a bánattól, mert mindkető árt az egészségnek.

Gyűljük e a szerencsés vetélytársat?
Világért sem. Vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy nem mi házasodunk meg.

Napirend 1901. november 27-én.

Naptár: szerda, nov. 27. — Róm. kath.: Virgil. — Prot.: Virgil. — Görög-kel.: (nov 14.) Fülöp. — Zsidó: Kiszlev 11. — Nap két 7 óra 8 perckor; nyugszik 3 óra 56 perckor. — Hold két 5 óra 41 perckor este; nyugszik 8 óra 30 perckor. reggel

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: borús, hűvös idő, éjjeli fagy és sok helyütt csapadék várható.

A kórházi bizottság ülése a városházán d. e. 10 órakor.

Színház: Don Pietro Caruso és Parasztbecsület.

— **(Négy új főispán.)** A hivatalos lap mai száma négy új főispán kinevezését közli. Csanád vármegye főispánjává *Meskó Sándor* eddigi alispán neveztetett ki; elődje, *Lonovics József*, a ki Csanád vármegye ügyei élén 23 évig állott, a Szt.-István-rend kis keresztjével tüntetett ki. Csongrád vármegye főispánja *Csathó Zsigmond* eddigi alispán lett; e főispáni szék tudvalevően *Vadnay Andor* elhunytával ürtült meg. Bács-Bodrogh vármegye főispánjává *Latinovics Pál* eddigi orsz. képviselő neveztetett ki. *Vojnich* báró utódjaként. Nyitra vármegye főispánjává *Kramolin Viktor* eddigi pozsonyi főügyész-helyettes neveztetett ki, *Thurócy Vilmos* helyébe, a ki fölmentése alkalmából a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta.

— **(A Pécsi Zenekedvelők Egylete)** vasárnap, 1901. december 1-én délután 5 órakor a »Vigadó«-ban hangversenyt rendez, Műsor: 1. Mendelsohn Barth: Quartett op. 44. I. hegedű Oszvald ur, II. hegedű dr. Wallerstein ur, mély hegedű Girardi ur, gordonka Niedermayer ur. a) Allegro appassionato; b) Andante; c) Scherzo. 2. Román »Álarcos bál« Verditől éneklő Márkus A. k. a. Zongorán kíséri Simándy J. ur. 3. Blon Ferenc »Szerelmi láncok« Előadják: Egyleti tagok. 4. »Műdalok«; Márkus A. k. a. Zongorán kíséri Simándy J. ur. 5. Volkmann K. Op. 63. »Serenade«. a) Allegro moderato; b) Molto vivace; c) Allegretto moderato, keringő; d) Allegro marcato, induló. Előadják: Egyleti tagok. Karmester Oszvald Ferenc ur. Belépti-díj nem tagok részére 2 kor. Az egyes számok alatt a teremajtók zárva maradnak.

— **(Bizottsági ülés.)** A város kórházi bizottsága holnap (szerdán) délelőtt 10 órakor ülést tart a városházán. Az ülésen folyóügyeket intéznek el.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következő jelentést adta ki: Folyó hó 26 án reggel 6 órakor a tettyei víztartóban 1000, az ellentartóban 705 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 668 köbméternek találtatott.

— **(Főispáni hivatalvizsgálat.)** Báró *Fejérváry Imre* főispán tegnap óta a vármegye számvevőségénél hivatalvizsgálatot tart a m. kir. belügyminiszterium számvevőségének egy kiküldötté közbenjöttével. Ezeket a nagyszabású számvevőségi hivatalvizsgálatokat három évenként szokták a vármegyénél teljesíteni.

— **(Felfüggesztett körjegyző.)** *Horváth István* a szentlőrinci járás főszolga-

birája bejelentette a vármegye alispánjának, hogy *Marossy Ignác* helesfai körjegyzőt számos hivatali mulasztás miatt állásától felfüggesztette s ez állásra ideiglenesen *Nagy Imre* sásdi segédjegyzőt helyettesítette.

— **(Végzetes baleset.)** Végzetes balesetnek lett áldozata saját vigyázatlansága következtében *Lehőc Pál*, almamelléki napszámos. A Biedermann-féle uradalomban egyik szecska-vágónál mint etető volt alkalmazva s vigyázatlansága folytán egyik keze a gép dobhengerébe került s a kések *Lehőc* kezefejét a szó szoros értelmében apróra vágta. A gőztüzemű gépet lehetetlen volt oly hirtelen megállítani s ez csak akkor történt meg, a mikor *Lehőc* keze fejét a gép összeapritotta. A szerencsétlen embert a szigetvári kórházba szállították, a hol kezét a csuklónál amputálni kellett.

— **(Meggzűnő vasuti állomás.)** A szigetvári kaposvári h. é. vasut Gálosfa és Szt.-Balázs állomásai közötti Gyarmat-Hajmás elnevezéssel bíró állomás — tudósítónk értesítése szerint — a közel jövőben megszüntetik. Ugyane vonalon az eddigi Bőszénfa elnevezésű megálló rakodót pedig mint állomást nyitják meg. Gyarmat-Hajmás állomáson a legcsekélyebb forgalom sem lévén, emiatt határozták el megszüntetését.

— **(Nagy tűz a vidéken.)** *Engel Mihály* pécsi lakosnak a Birján község közelében levő pusztáján tűz ütött ki, melynek egy nagyterjedelmű pajta és a benne felhalmozott takarmány és gabonanemű esett áldozatul. A kár, — mely ugyan biztosítás által megtérül — 18.320 koronára van becsülve. A tüzet, mint azt annak keletkezési oka iránt megindított vizsgálat megállapította, valamelyik béres vigyázatlansága okozta.

— **(A hiénák.)** Egypár hamis pénzgyártó egyén, kik már rendőrségünk előtt rosvolt multjuknál fogva ismeretese s ki is vannak tiltva a városból, tegnap titokban Pécsre jött, hogy itt a vásárban szerencsét próbáljanak. Azonban éber rendőrségünk észrevette őket s összefogdosta, mielőtt még valakit megkárosíthattak volna. S mert ki vannak tiltva a városból, tiltott visszatérésért megbüntették őket s toloncuton kísérték haza illetőségi helyükre.

— **(A függetlenségi párt győzelme.)** Tolnavármegyében a mult héten ejtették meg a megyebizottsági tagok választását, mely iránt mindenütt nagy volt az érdeklődés. A választás a függetlenségek diadalával végződött majdnem minden községben, a kormánypártiak többnyire kimaradtak. helyettük néppártiak is kerültek be. A főszolgabírák közül *Rakovszky Julián* és báró *Jeszenszky György* is megbuktak. Szegzárdon választottak: *Nagy György*, *Ujj János*, *Biró Béla*, *Boros Gyula*, *Rill József*, *Borzák Lajos*. Tolnán a függetlenségek győztek; Pincehelyen *Szücs József* és *Pöc József* néppártiak; Fadon *Grünvald Lajos* függetlenségi; Dunaföldvárott *Szluha István* függetlenségi képviselő hívei győztek: *Bodor*, *Pulay István*, *Stauber Antal*, *Kovács Mihály*, *Zombai Simon János*, *Pulay György* és *Oszpolik János*; Pakson szintén mind függetlenségek, úgy *Báttaszéken* is, ahol megválasztottak: *Bezsedics Ödön*, *Tatner János*, *Schneider Miklós*.

— **(Kinevezés.)** A m. kir. igazságügy-miniszter *Dömötör Sándor* a tamási kir. járás-bírósághoz segédtelevkönyvezetővé nevezte ki.

— **(Mulatság.)** E hó 23-án szombaton tartották Almamelléken az általunk már előre jelzett táncestélyt. Bár a kedvezőtlen esős időjárás igen sok vendéget visszatartott, mindamellé voltak annyian, hogy a rendezőség csalódva nem érezte magát, mert a rendezőség ugyancsak mindent elkövetett, hogy az estélyt a várositáncmulatságok nivójára emelje, a mi sikerült is. A vendégek kitűnő hangulatban mulattak reggelig, a mikor a legjobb emlékekkel távoztak a szépen feldiszitett táncteremből, a hol ismét egy kellemes estét töltöttek el.

— **(Leégett erdőszház.)** A kozári városi erdőben tűz volt. A város tulajdonát képező erdőszlakon ütött ki a tűz s az teljesen le is égett. A tűz hírére arra járó emberek hozták be a városba. Hogy a tűz miből keletkezett, azt még nem tudják.

— **(Szükségből.)** *Hamar András*, *Petőfi-utcai* lakos ma reggel öt és hat óra között szokatlan zajra, csörgésre ébredt föl. Fülét egy darabig s a mikor újból hallotta, még pedig az éléskamara felől, magára vette ruháját és csendben kibotorkált a szobából a »spajzhoz.« Itt megállt és ismét hallgatódzott. Egyszerre erős csörrenés hangzott, amit halk beszéd követett. Nem állhatta meg tovább, benyitott az éléskamarába, a hol egy kis leányt talált, a ki mindenféle élelmiszert pakkolt össze egy kosárba. *Hamar András* a megijedt leányt nyájas hangon fakgatni kezdte, mit csinál, hogy jutott ide, hanem az csak konokul sirt. Sehogysem akarta a nevét megmondani, pedig *Hamar* olyan nyájasan, biztatólag nógatta, csak mondja meg, nem lesz bántódása. Végre hosszú sírás után elmondta, hogy *Krajácsovics* Marinak hívják. Édes anyja otthon betegen fekszik és a szükség vitte rá a lopásra. Ezt olyan bánatosan mondta a korán bűn útjára tévedt gyermek, a ki csak tizenkét éves, hogy *Hamar* szive megesezt a kis leányon és a helyett, hogy a rendőrségen följelentette volna az esetet, a leánynyal utóbb elment az anyjához, a ki tényleg betegen feküdt. Most már ő vitt egyet-mást a betegnek s megígérte, hogy többször is ellátogat hozzá, a mig beteg. — Ilyen ember mai napság ritkaság számba megy. Keresni kell ilyen jó szívű embereket.

— **(Meggzűnő cseléd leány.)** A rendőrségen jelentették ma reggel, hogy *Dürnbacher Anna*, a ki mint cselédleány szolgált *Dorner Lipót* magánzónál, még tegnap a gazda lakásáról eltűnt s azóta semmi nyoma, hogy merre van. Hogy mi lehet a szökés, vagy jobban mondva eltűnés oka, azt nem tudni. A gazda még tegnap este mindent átkutatott a házban, hogy nem tűnt-e el valami a leánynyal együtt, de semmi sem hiányzott. A gazda azt hiszi, talán szerelmi bánatában tette a leány, mert volt egy bakája, a ki azonban hűtlenül elhagyta. Félt, hogy talán öngyilkosságot követ el a leány. A rendőrség körözi az eltűnt leányt.

— **(Tolvaj a vásárban.)** Az országos vásárban tegnap este felé *Kiss Jánosné*, falusi asszony egy sátorból ellopotott egy öltözet férfi ruhát. Tettét azonban észrevették s alig volt pár lépésnyire, bevitték a

rendőrségre. Oanan a járásbirósághoz kísérték át, hol meg fogja kapni büntetését.

— **(Az első hó — az első baleset.)** Hivatalos, ujságitói nyelven »szezoni hírek«-nek hívják azokat az ujdonságokat, melyek évente bizonyos pontossággal egy-egy időny ránköszöntésével bekövetkeznek; ezek közé tartozik a nyári időnynek az unalmaságig szerepeltetett fiúmei cápája, télen a drótos és ablakos tótokat evő farkasok s ezek »belepője« után egy csomó esemény, mely a valóságban tényleg megtörténik s melyeket valójában az időny szül. Ezek közül való az a baleset is, mely a tegnapi késő esti órákban történt a szigeti külvárosban. *Henzl István* szigeti külvárosi lakos kilenc óra tájban elküldte *Horváth Juci* nevű cselédjét a Göbel-féle gyógyszertárba, de utközben a fiatal leány a járdára fagyott havon oly szerencsétlenül csuszott el, hogy jobb lábát bokában kifecamította. A fájdalomtól alélt leányt gazdája lakására szállították, a hol most ápolják.

— **(Tolvaj tanonc.)** Egy fiatal gyerek, a ki kefekötő tanonc, bár még nincsen bajusza, mégis vágyott bajuszkefére. Egygyel nem elégedett azonban meg, hanem ellopott vagy husz darabot a gazdájától. Lopott még egyéb keféket is, szóval a házi szarka szerepét játszotta, migtegnap rájöttek turpisságára. Most azután feljelentik a bíróságnál, az fog itélkezni felette.

— **(Megyebizottsági tagok választása Somogyban.)** Kaposvárról írják nekünk, hogy a folyó év végével kilépő

törvényhatósági bizottsági tagok választása most fejeztetett be. Leghevesebb választási küzdelmek a tabi járásban voltak; Kőröshegyen dr. Nesi Pál, orsz. képviselő kibukatta Bors Mihályt, a bencések szántódi kormányzóját, mig Nagyberkényben a szabadelvű liszta került ki győztesen; legközelebb lesznek a pótválasztások, mert több bizottsági tag több kerületből kapott mandátumot. Az általános tisztujítás december 17-én lesz.

— **(Közveszélyes örült.)** *Szekeres Józsefné* szül. *Varasdi Éva* mohácsi lakoson annyira erőt vett az elmebetegség, hogy most már közveszélyessé vált. Az elüljáróság lépéseket tett arra nézve, hogy a nevezett közveszélyes örült az országos elmeügyintézetben helyeztessék el.

— **(Csillárok, villamos lámpák és minden alkatrészek külön.)** A villamos világítás egyre nagyobb tért hódít, ez az ujítás nemcsak célszerű, de a legkellemesebbek egyike, szinte örül az ember, midőn a villamos lámpákat látja. Különösen a magánlakások tényét és elegáns előkelőségét emelik a villamos lámpák és csillárok. Ily csillárokból, álló és függő lámpákból bámulatosan szép és finom izlésű, művészies kivitelű példányok láthatók Schönwald Imre ékszerész- és műkereskedő király-utcai villamos tárgyak külön osztályában. Ezenkívül rendkívül nagy választék van villamos körtékben (izzó lámpa), a melyek nemcsak a legkitünőbb minőségűek, de egyúttal rendkívül olcsók. — E cikkekből a cég ezentul tetemesen nagyobb készletet tart, hogy

a folyton fokozódó keresletnek megfelelhessen. Ép azért, a ki a lakásába a villamos világítást bevezeti, mulasztást követ el, ha e szép rak-tárt meg nem tekinti és Schönwald rendkívül olcsó áraival meg nem ismerkedik.

Idegenek Pécsen.

— November 25-én. —

Aranyhajó-szálló. Schreiber Károly, utazó, Bécs. — Ábrahám Emil, utazó, Bpest. — Bogdánovics Bogdán, gör. kel. lelkész, Fehértemplom. — Mittler Henrik, tanító, Szabadka.

Vadember-szálló. Pénteki József, utazó, Bécs. — Schmied Emil, főhadnagy, Varsó. — Trombitás József, főerdész, Trencsén.

Magyar király-szálló. Krukenberger János, építőmester, Szászvár.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetel

1901. nov. 26. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 768.7 mm. (emelk.)

Hőmérsék = 0.0 °C.

» maximuma: 1.9 °C.

» minimuma: - 2.1 °C. } tegnapi.

Párányomás: 3.9 mm.

Relativ nedvesség: 85. %

Felhőzet: 10⁺ Cum—Str. N.

Szélirány s erő: N. E. 2. —

Csapadék 24 órai: 0.3 mm. *

Hó: 3 cm. — Harmat: - 4.0 °C.

Borult, hideg, havazásra hajló i. v.

Dr. Gábor.

Most itt túl van a várban. Egy külön kis szobát bocsájtottam rendelkezésére.

Ma reggel egész váratlanul az ön nevét említette és azt az óhaját fejezte ki, hogy önnel akar beszélni. Ha elfogadja, átkisérem önt a várba orvos ur. Talán ön fog valamit megtudni tőle, a mivel e titokzatos személyt tán végre a törvény elé állithatnánk.

— Nem szólhatok ellent biró ur . . .

Átmentünk a várba, hol a fogoly — mert most már fogoly volt.

Benyitottam hozzá. Péteri Mária ott ült az ágyszéken. Fekete ruhájában, halvány arcával, melyen ott ült a félreismerhetetlen lelki fájdalom, — úgy tűnt fel, mint a ki végig járta az élet kálváriáját s nem nyert vigaszt, bűnbocsánatot, csak szenvedést, fájdalmas itéletet.

— Foglaljon helyet orvos ur, — szól, midőn beléptem, ép olyan barátságos, mintha csak látogatást fogadna. — Beszélni óhajtottam önnel.

— Rendelkezésre állok — felelém.

— Utolsó látogatása óta — kezdé — tudom, hogy ön orvos; — az ujságokból tudtam meg, hogy a Felsburgi tébolydánál mint megfigyelő orvos működött s azért látogatott meg engem is annak idején, hogy meggyőződést szerezzen mindarról, mit felőlem a nép beszél. Ugyszólván magam is hitelt adok szavaiknak azok után, mik velem akaratomon kívül, valami különös sugallatra történtek, mint például tegnap este is.

— Mit tett ön tegnap este? — kérdém látszólag elfogulatlanul.

— Ne áltassa magát uram; én is az igazat mondom

A rendőr tisztelegve távozott, mi pedig néhányan felmentünk a kávéház padlására, melynek ablakából Tornderu egész területét, a földek messze nyuló határait belehetett látni.

A sötét égbolt délnyugati része lángvörös színben játszott. Néha, néha mint a ráketából szórt parázs csikozott át, keresztül kasul a korom sötétségen egy-egy tűzcsóva. Szép, de szomorú esti kép volt ez. Szorosan egymáshoz álltunk a pókhálós sarokban és találgattuk hogy hol ég.

— Nibül irányában van — szól az egyik.

— De sokkal messzebb lehet — mondja a másik.

— Utánba, Viktlba, vagy ott közelbe lehet.

— Nem, innét nem látni át a folyamon. Így beszélgettek egymás között a jelenlevők kik egyre többen lettek a padláson.

A tanácsos kérdő pillantást vetett rám.

— Gondolja . . . ?

— Hiszem, sutogtam alig hallhatóan.

E pilanatban érkezett vissza a rendőr, kezében egy távirattal, melyet a Tanácsosnak nyújtott át. Midőn átfutottam a rövid sorokban irt levelet, megértettem mindent. Ez állt rajt: „Heiberg ég Marsban. Tűzoltóink működnek. Helyszini szemle uton van.“

— Talán valami büntény forog fenn? kérdé az egyik jelenlevő.

A tanácsos azonban felelet nélkül hagyta a kérdést.

A következő reggel sürgönyileg idézést kaptam a Nibüli törvényszékhez. Nem volt megjelölve, hogy miért kívánják jelenléteimet, de én sejtettem. Rögtön készültem tehát és a legközelebbi vonattal elutaztam.

Művészet, irodalom.

○ **Bibor és gyász.** *Hegedüs* Lajos régi történelmi darabja, a *Bibor és gyász* került tegnap ifjúsági előadásban színre, hanem ezáltal is csak oly kicsi publikum előtt, mint máskor. Nem tud felmelegedni a pécsi közönség, olyan ridegen zárkózik el a történelmi daraboktól, pedig azok rejtik magukban a legtöbb igazságot, a legtöbb valót. — A kik tegnap a színházban voltak, azoknak jó előadás volt részük, mert színészeink — jól játszottak. Első helyen *Molnár* említendő, a kinek a tegrapi volt az első, nagyobb alakítása. És ez az alakítás teljes elismerést és dicséretet érdemel. Mind kitűnő maszkiájával, mind játékaival magára vonta a kicsi közönség figyelmét. Hogy nem kapott sok tapsot, azt az ő ellenszenves szerepének köszönheti. Azt a beteges, meggyötört királyt hűen, meggyőzően adta. Megértettük akkor is, a mikor kijelenti, hogy csak úgy tudja trónját biztosítani, ha a magyarok és a kurok marakodnak egymással, meg akkor is, a midőn Pál atya, mint embernek és nem mint királynak beszél a lelkületére. Hűen tükröztette vissza azt a gyötrelmet, azt a fájdalmat, a mit szenved. Igen jó volt mint szerzetes is. *Thury Elemér* mint vak Béla biggadtan és mégis telve érzellemmel játszott. *Fekete* Lajos Pál atya szerepében szintén ügyes alakítást nyújtott. — Jól játszotta meg szerepét *Thuryné* is. *Vágó* és *Kardos* szintén hozzájárultak a jó előadáshoz.

(o. p.)

○ **Műsorváltás.** Mint a színházi művezetőség részéről értesülünk, közbejött akadályok miatt »Hannele« szombatira hirdetett második előadása elmarad s helyette közönségünk kedvenc operettje, a »New-York szépe« kerül színre »Fifi« bájos szerepében *Kapossy Józsa*val.

○ **Az ifjúsági előadások.** Midőn erről írunk, önkéntelenül eszünkbe jut a már oly sokszor őszinte fájdalommal elsíratott néhai színigazgatónk: *Tiszay Dezső*. Ez a direktor, ki igazgatóságának egész ideje alatt egy percig sem szünt meg arról gondolkozni, hogy miként kedveskedjék a közönségnek, ki nem csekély ambíciója s nagy tehetségével örökké azon fáradozott, hogy a pécsi nemzeti színház megfeleljen ama missziójának, melyet minden magyar színpadnak betölteni kötelessége lenne, ő teremtette meg nálunk a hétfői mérsékelt helyáru »ifjúsági előadások«-at, módot akarván nyújtani a tanulóifjúságnak arra, hogy számára ez estén, a midőn vagy klasszikus, tehát irdalmi szempontból fontos vagy történelmi darabok kerültek színre, a nézőteret könnyebben hozzáférhetővé tegye, s ezzel teljesítse azt a missziót, mely megköveteli a magyar színpadoktól, hogy tanítson, oktasson s művelje a lelket. Mint férje örökét, az ifjúsági előadások folytatását özv. *Tiszay Dezső* né vette át s hiven az elhunyt intencióihoz, a pécsi nemzeti színházban ma is divatban vannak az ifjúsági előadások, melyeket azonban — fájdalom — éppen az ifjúság nem látogat. Ennek megírására ama tény konstatálása kész-

tet bennünket, hogy a hétfői mérsékelt áru előadásoknak nincs publikuma s így bizonyos következetességgel megtörténik, hogy eme előadásokra az igazgatónő busásan ráfizet. Elvárhatjuk a színigazgatótól, hogy mindent megtegyen a közönség érdekében, de nincs hatalom, mely azt követelhetné, hogy a színigazgató kötelességének teljesítésére még rá is fizessen. S ennek a kétségtelenül visszás állapotnak az az oka, hogy a pécsi iskolák vezetőségei, tanári karai teljesen negligálják a színigazgató méltánylást érdemlő törekvését. Az ő feladatuk lenne az ifjúsági előadásokra a tanulóifjúságot felhívni s ha már egyébként el is zárják az ifjúság elől a színházat (a mi elvégre bizonyos körülmények között helyes) legalább akkor buzdítsák a művészet iránti lelkesedésre, a mikor pusztán nekik játszanak, ez a nap egyébként az igazgatóságra nézve anyagi tekintetben úgy is el lévén veszve, a mennyiben színházi törzsközönségünk (ha ugyan ilyenről nálunk beszélni lehet) sajnos, nem érdeklődik a történelmi drámák iránt.

○ **Hannele.** Valóban, szinte bámulatra méltó, de tagadhatatlanul úgy van, hogy dacára a kor reális áramlatának, mely minden hova befészkei magát s magával ragadja a toll embereit is, helyet talál a színműirodalomban a szimboliztikus irányzat is, melynek egy mesteri tollu, magas fantáziájú követője *Hauptmann* Gellért. Ennek a jeles szerzőnek tollából, ki mesteri kézzel rajzolta meg a »Henschl fuvaros« realizmustól duzzadó alakjait, került ki ez a bájos s megkapó tün-

A törvényszéken a bíró, Trorstran ur fogadott.
Nagyon barátságos uri ember.

— Igen különös eset adta elő magát orvos ur; kezdé a bíró — alig, hogy bemutattam magam. Hogy a Heiberg birtok tegnap leégett, valószínűleg már tudja.

— Igen. És Péteri Mária? kérdém kíváncsian.

— Az fogva van. — Ön talán csodálkozni fog felette orvos ur, de én nem tehettem meg, mert a tűzbe akarták vetni.

— Cseppet sem csodálkozom bíró ur.

Szabad talán többet is megtudnom?

— Mindenesetre.

Tehát tegnap estenden ütött ki a tűz. Irodaszolgám ki a vidéket minden izében ismeri, vette észre, s azt állította első pillanatra, hogy Heiberg ég „Tratt Mari — mint nevezni szokták — birtoka, melyet bizonyosan saját maga gyújtott fel. Villámgyorsan terjedt a hír s a népek osztották véleményét. Rögtön kocsira ültem és hajtottam át Uarsba. Tegnapelőtt voltam ugyan kin legutóbb, — egy halotszemlén . . . Talán ön, — ki ugyanonnét származik — ismerni fogja Nilsen Ábel birtokost.

— Hogyne.

— Nos, ő volt a halott.

— Tehát meghalt?

— Igen. Még pedig elég szomorú módon.

Mint beszélték, nagyon az ivásnak adta magát az utóbbi időkben; ilyen ittas állapotban mehetett hazafelé és Heiberg felé tévelyedett, hol mint tudja, meglehetősen mély helyenkint az árok; — bizonyára beleesett s ott

fult meg tehetetlenül az iszapban, ott letek meg véletlenül az arra járó emberek.

Szomorú iróniája a sorsnak.

Bizony szomorú, egy gazdag embernek ilz csuf halállal mulni ki.

Na, de térjünk a tárgyra.

Tehát amint tegnap este Marsba érkeztem, a község előjárósága fogadott azzal a jelentéssel, hogy Heiberg teljesen leégett. Ezt már magam is tudtam, mert már utközben láttam, hogy az a rendkívüli tűz meg fog emészteni mindent.

— A nép nem akart az oltáshoz fogni — folytatta az előjáró — sőt ha a birtok tulajdonosnőjét nem veszem pártfogásom alá, egyéb is történt volna.

Az előjáró aztán megmutatta a szobát, melyben Péteri Mária fogva tartotta.

Benyitottam hozzá. A nő egész feketébe volt öltözve és a szoba közepén egy széken foglalt helyet.

A mint a kihallgatást akartam eszközölni, egész nyugodtan és röviden mondá:

— Felesleges minden kérdése bíró ur; Heiberg birtokomat én magam gyújtottam fel s ezzel eleget mondtam. Bármit kérdezen is többet, nem felelek.

Nem is tudhattam meg tőle többet e pár szó valománál. Amint az elfogatási levelet megírtam, átadtam neki, hogy olvassa. Nem tette, hanem ahelyett összegyűrte és a gyertyaláng fölé tartotta e szavakkal: Hadd égjen ez is; s ha engem is így égetnének el, csak örömmel telne bennem.

dérrege: »Hannele«, melynek tulajdonképeni hősnője egy lázalmában víziókkal küzdő kis gyermek. Hauptmann Gellértnek ez a remek színpadi alkotása, mely a fővárosban fényes sikert aratott, nálunk pénteken, folyó hó 29-én kerül színre s szintársulatunk drámai személyzete nagy ambícióval készül az előadásra, mi arra nyújt garanciát, hogy minden legkisebb szerep pompás kézben lévén, nálunk a »Hannele« nagy sikert fog aratni. Ezt a sikert fokozza mindenesetre a színházi vezetőség aldozatkészsége, mely sem fáradságot sem költséget nem kimél a darab technikai szükségleteinek beszerzése körül, azon vágytól indítva, hogy Hauptmann Gellért e nagy stílű színpadi produktumának kiállítása bátran kiállja a versenyt a fővárosi színpadokkal.

○ Fedák Sári Kaposvárott. A kaposvári izr. nőegylet december 18-án tartja meg szokott jótékonycélu estélyét s hogy a közönségnek kiváló élvezetet szerezzen, lépéseket tett, hogy az estélyen való közreműködésre megnyerje a magyar színház hírneves primadonnáját, Fedák Sarit, mi — hír szerint — sikerült is a buzgó rendezőségnek.

○ Pietro Caruso és Paraszt becsület. A múlt hét »olasz estélyét« a színház vezetősége e hét szerdáján (f. hó 27-én) megismételteti, mit csak helyeselhetünk, ha tekintetbe vesszük, a multkori mindkét darab előadásának pompás voltát, melyek tényleg méltók a közönség érdeklődésére. Szerdán is, először »Pietro Caruso« kerül színre, melynek címszerepét Vágó Béla, a többi szerepeket pedig: T Csige Böske és Kardos játsszák. A kitűnő s az olasz életből merített reális drámát Mascagni pompás operája: a »Paraszt becsület« követi, melyben a társulat opera személyzetének legjelesebb tagjai szerepelnek Márkus Arankával Santuzza szerepében.

○ Helyi szerző könyve. »Életképek« címen egy kötet novellát adott ki Leiternann József, kitől lapunk olvasói is több csinos tárcát olvashattak. A könyv ára két korona, Zsolnay Miklósnak van ajánlva s Várady Ferenc irt hozzá előszót. Ajánljuk az irodalombarátok figyelmébe. Kapható a szerzőnél. A könyv csinos kiállítása Taisz József nyomdáját dicséri.

*****

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivatal.

*****

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november hó 26-án. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A Ház mai ülésén Apponyi elnökölt. Az ülés megnyitása után a pénzügyi előadó betérjeszti az indemnitásról és a horvát egyezményről szóló jelentést.

A felirati vitánál Gyurkovics horvát képviselő szólal fel. Szerinte úgy Zágrábban, mint egész Horvátországban csend és béke honol.

A horvát közérzület rokonszenvezik az anyaországgal s az ellenzék is felhagy ridegségével. Horvát-Szlavonországot oly autonóm társas országoknak tartják, melyek önálló állami jelleggel nem bírnak. Szóló egy angol államférfinak, ki Horvátország viszonyait kérdezte tőle és azokat képtelennek tartotta, azt felelte: De életképes és életrevalók. A horvátok hazafiasak és együtt tartanak a magyarokkal; együtt élnek és együtt halnak velük. (Altalános éljenzés.)

Bartha Ödön személyes kérdésben szólal fel. Pliverics fejtegetéseit újból helyteleníti. Gyurkovicsot üdvözlí.

Melcser Vilmos Rakovszky ama vádjával szemben, hogy a szászok a protestántizmus örve alatt németesítenek, hazaárulást követnek el, tiltakozik, mert a Gusztáv Adolf-féle egyet csak egyházi célokra ad a magyar hitközségeknek is. Györfy ama vádjával szemben, hogy az »Altdeutsche Verband« vezeti őket, kijelenti, hogy semmi összeköttetésben nincsenek ezzel a szászok. — A magyar eszme rendithetlen hívei, csak szellemi és vallási téren érintkeznek a németességgel. A nemzeti-ségükhöz radaszkodnak ugyan, de jó hívei a magyar hazának.

Erre Rakovszky kijelentette, hogy Melcser nem döntötte meg az ő vádjait.

Papp Zoltán azt vitatja, hogy a mai politikai rendszer nem tartható fenn. Ocsárolja a többség feliratát. — A gazdasági helyzetről szólva a kisgazdák helyzetét kétségbeejtőnek tartja. Az önálló vámterületet és önálló hadsereget sürgeti. Azt állítja, hogy az állam gépeit Grácból veszi.

Széll Kálmán kijelenti, hogy a vád valótlán.

Szünet után Csernoch néppárti, Ivánka vádjával szemben védi a néppárt hazafiságát.

Folyó szám 61. Idénybérlet 61. Páratlan bérlet.

Nemzeti színház.

Ma, szerda, november 27-én :

Don Pietro Caruso.

Színmű.

Személyek :

Don Pietro Caruso . . . . . Vágó Béla.
Margheritta, leánya . . . . . T. Csige B.
Fabrizio Fabrizi gróf . . . . . Kardos A.

Ezt követi.

Parasztbecsület.

Opera.

Személyek :

Santuzza, szicíliai leány . . . . . Márkus A.
Lucia, fogadósnő . . . . . Szirmai Olga
Turiddu, fia . . . . . Kozma Pista
Alfio, fuvaros . . . . . Mezey A.
Lola, felesége . . . . . Staud Margit

Csütörtök, november hó 28-án :

Szultán.

Operet.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAISZ JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Emeleti utcai lakás,

mely áll 2 szoba, alkov, konyha és mellékhelyiségekből, az Árpád-utca 31. szám alatti házban

november 1-től kiadó.

Évi bér 280 korona.

Bővebbet ugyanott a házmesternél vagy lapunk kiadóhivatalában.

Élénk forgalmu helyen levő

háza

melyben fűszerkereskedés és pékség van, a hozzávaló lakással

szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tőzeg klosettek!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki teljesen szagtalan árnyékszékét óhajt, mert a tőzeg szagtalanít!!

Tőzeg-klosettet beszerez mindeki, ki a maga és családjának egészségéről gondoskodik, mert a tőzeg fertőtleníti!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, aki a mindenféle betegségeket teresztő pöcsgödrtől házából eltávolítani kívánja, mert az ilyenre a tőzeg-klosettek használatánál többé szükség nincsen.

Tőzeg-klosettek kizárólag kaphatók:

Kraus Istvánnál, Pécsen.

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel szivesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított tőzeg szóró klosettekkel teljesen meg vagyok elégedve. A klosettek kifogástalanul működnek és teljesen szagtalanok. Pécs, 1900. június hó 10-én.

Tisztelettel Dr. Mende Lajos.

T. Kraus István urnak Pécsen.

Szivesen adom tanubizonyságát annak, hogy az Ön által szállított tőzeg-árnyékszék minden tekintetben megfelelő, különösen hangsúlyozom, hogy mióta ezek nálam használatban vannak és az emésztőgödrtől házából eltávolítottam, az eddig mindig nedves falak egészen kiszáradtak. Pécs, 1901. május hó.

Tisztelettel Dr. Gzlrer Elek, főorvos.

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel igazolom és bizonyítom, hogy a megyei árvaháznál már egy év óta ezen klosettekből 10 db. van használatban és feltűnő szagtalan voltak, csekély kezelési költségük folytán legmelegebben ajánlhatók.

Keller István, várnagy, mint a megyei árvaház felügyelője

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel szivesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított tőzeg klosettek teljesen megelégedésemre beváltak és a még visszalévőket is mihamarabb átalakítottam.

Fodor Pál, ügyvéd Tisztelettel Deák-u. 1.

!! Éppen most jelent meg !!

A Pécs szab. kir. város és határában levő épületek jegyzéke

(Háztulajdonosok névjegyzékével)

ára 2 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

A Széchenyi-tér közelében

két ház

célszerű **lakásokkal** és **kerttel**; egy a város közvetlen közelében fekvő

szőlő

kényelmes nyaralóval és több

ház hely

előnyös föltételek mellett **eladó.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csak szerda estig látható.

Uj!!! Uj!!!
A világ legnagyobb csodája

Fél ember

magyar születésű **Teglevics János** 34 éves, 28 kg. nehéz, a nagyérdemű közönségnek bemutatva lesz mint *egyetlen példány a világon*, a

párisi világkiállításon a *különlegességi pavilonba* lett bemutatva és a legnagyobb elismerést nyerte el.

A n. é. közönség meggyőződhetik, hogy ez *nem optikai tünemény, hanem*

természeti csoda.

Látható naponta d. e. 10 órától este 9-ig.

Széchenyi-tér 7. sz. a városházzal szemben.

Belépti-díj 20 fillér.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik tisztelettel

Klobucsarics Ferencz

igazgató.

Kertek és udvarok feltöltéséhez

alkalmas **föld** és **kavics** díjmentesen kapható.

Kaposvári-utca 3. szám alatt.

FEHÉR BÉLA

butor raktára

Pécsett, Apáca-u. 2. szám alatt

a takarékpénztári új palotában.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát *teljes hálószoba, ebédlő és Salonberendezésekben*, ugyszintén ottománok, ebédlő divánok, lószőr és afric matracok, tükrök, képek, nádszékek és vasbutorokban.

Sehol nem létező, rendkívül olcsó árak mellett.

Hitelképes egyéneknek részletfizetésre is.

A Pécs-Baranyai Fillér-Szövetkezet

1902. január elsején II. évtársulatát alakítja meg. Azon általános érdeklődés, mely a nagyközönség körében ezen nemes czélú és nagy előnyökkel rendelkező intézet iránt már az első évtársulatnál mutatkozott, fényes tanúságát szolgáltatják annak, hogy a

Pécs-Baranyai Fillér-Szövetkezet

rég érzett szükséglet volt városunkban. Közel 10.000 üzletrészszel nyitotta meg a szövetkezet első társulatát, melyekre már körülbelül 100.000 kor. van befizetve, nagyobbrészt a kisiparosok, kiskereskedők és munkásosztály filléreiből.

A heti befizetéssel ugyanis minden szövetkezeti tag tőkét gyűjt magának és mindazok, kik csak fillérenként tudják összetakarítani jövedelmök feleslegét, ezen szövetkezetnél végre alkalmat találnak arra, hogy fillért-fillérre rakva meghatározott időn belül kis tőkére is szert tehessenek.

Az ily módon elhelyezett pénzek, daczára annak, hogy csak hetenként történik a befizetés, mégis a takarékpénztáraknál fizetett kamatoknál jóval magasabb nyeresémosztalékot hoznak.

Azonkívül minden tagnak jogában áll az általa befizetett összeg $\frac{1}{5}$ -részét, csupán 6%-os kamatláb mellett minden előleges felmondás nélkül kölcsönkép igénybe venni.

Ezen fillér-szövetkezet 1902. január 1-én nyitja meg második évtársulatát, mely 208 héten át, vagyis 4 évig tart. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket és minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő.

A négy év eltelte után az évtársulat feloszlik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt. A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 20 fillér (10 kr.) beirási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Felkérjük tehát mindazokat, kik a második ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, hogy a felvétel iránt az intézet helyiségében (Király-utca és Kazinczy-utca sarkán) jelentkezni sziveskedjenek.

Pécs, 1901. november havában.

A Pécs-Baranyai Fillér-Szövetkezet

igazgatósága.

ELŐJEGYZNI LEHET: ifj. Rézbányay János ur üzletében, özv. Tausz Vilmosné dohánytőzsdéjében, Dollinger András ur vendégőjében, továbbá a Pécsi Figyelő és a Pécsi Napló kiadóhivatalaiban, valamint Gebhardt István vendéglős urnál Bányatelepen.